

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Krupíčkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Lukáše Pišvejece v právní věci žalobkyně: **V. H.**, zastoupená Mgr. Petrem Havrlíkem, LL.M., advokátem se sídlem Zahradnická 71, Příbram, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2025, č. j. 17 A 28/2025 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 8. 1. 2025, č. j. MHMP 2039783/2024, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 16 (dále též „stavební úřad“). Tímto rozhodnutím stavební úřad zamítl žádost žalobkyně o dodatečné povolení stavby nazvané „*oplocení na pozemku par. č. XA a XB v katastrálním území L.*“

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost. Městský soud poukázal na to, že v projednávané věci je nutno aplikovat § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále též „nový stavební zákon“). Podle něj lze žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu podat do jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno. Městský soud dodal, že uvedená lhůta je na základě přechodného ustanovení v § 314a odst. 2 ve spojení s § 331 nového stavebního zákona aplikovatelná na soudní řízení zahájená po 1. 7. 2024. Jelikož žalobkyni bylo rozhodnutí žalovaného doručeno dne 22. 1. 2025, lhůta k podání žaloby uplynula dne 24. 2. 2025. Žaloba však byla doručena městskému soudu až 13. 3. 2025, tj. po uplynutí zákonem stanovené lhůty, a byla tedy podána opožděně. Městský soud proto žalobu odmítl dle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

III.

[3] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. V ní namítá, že přechodné ustanovení § 314a odst. 2 nového stavebního zákona neexistuje a nikdy neexistovalo. Na věc se podle ní použije obecná úprava v s. ř. s., lhůta pro podání žaloby tak činila 2 měsíce. K tomu cituje odůvodnění rozhodnutí žalovaného, v němž se uvádí, že předmětné řízení bylo zahájeno dne 6. 8. 2021, tudíž se na ně vztahuje zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), nikoliv nový stavební zákon, který nabyl účinnosti až dne 1. 7. 2024. Řízení a postupy zahájené před tímto dnem se totiž dokončí ve smyslu § 330 odst. 1 stavebního zákona právě podle tohoto (starého) zákona. Podle stěžovatelky nebyly proto splněny podmínky pro odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka dále vznáší námitky proti posouzení věci žalovaným. Stěžovatelka pro výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s argumentací městského soudu. Upozornil dále na to, že v rozsudku městského soudu došlo ke zjevné písařské chybě, když soud namísto § 334a nového stavebního zákona uvedl § 314a téhož zákona. Dodal, že ke lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu doručenému po 1. 7. 2024 se již opakovaně vyslovil Nejvyšší správní soud. Také se stručně vyjádřil k věcnému obsahu kasační stížnosti. Navrhl ji zamítnout jako nedůvodnou.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Předmětem nyní projednávané věci je otázka, zda se na případ stěžovatelky uplatní zkrácená měsíční lhůta pro podání žaloby dle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona.

pokračování

[8] Stěžovatelce lze přisvědčit do té míry, že obecně je lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Podle něj lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, **nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou**. Tímto zvláštním zákonem je mj. i nový stavební zákon, což stěžovatelka nebere v potaz.

[9] Podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona platí, že žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno. Dle § 331 dále platí, že *soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů*. V § 334a nového stavebního zákona je pak stanoveno, že *pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024*.

[10] Otázkou zkrácení žalobních lhůt v souvislosti s novým stavebním zákonem se judikatura Nejvyššího správního soudu již opakovaně zabývala. Kasační soud dovodil, že za situace, kdy bylo správní rozhodnutí vydáno i doručeno za účinnosti nové právní úpravy, se plně uplatní § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, tj. zkrácená jednoměsíční lhůta k podání žaloby (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025-34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025-30, ze dne 13. 5. 2025, č. j. 5 As 289/2024-44, a ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024-26). Již dříve pak kasační soud dospěl k závěru, že zkrácená jednoměsíční lhůta k podání žaloby se uplatní i v případě, bylo-li správní rozhodnutí za účinnosti nové právní úpravy alespoň doručeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 As 241/2024-42). Ve všech těchto případech Nejvyšší správní soud shledal žalobu podanou v „obecné“ dvouměsíční žalobní lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. jako opožděnou.

[11] V nyní projednávaném případě bylo rozhodnutí žalovaného vydáno dne 8. 1. 2025, tedy již za účinnosti nového stavebního zákona. Za účinnosti nového stavebního zákona bylo stěžovatelce i doručeno (dne 22. 1. 2025). V nynějším případě tedy lhůta k podání žaloby marně uplynula dne 24. 2. 2025 a městský soud žalobu, která mu byla doručena až 13. 3. 2025, správně odmítl jako opožděnou dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[12] Kasační soud nemohl přisvědčit námitce, dle které je nutno za zahájené řízení dle § 330 odst. 1 považovat i řízení soudní. Jak totiž vyplývá z ustálené judikatury, „*právní ochrana poskytovaná správními soudy je ochranou originální a není pokračováním správního řízení*“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62). Podáním žaloby se zahajuje nové řízení, a to před správním soudem. Proto se ve vztahu k žalobní lhůtě neaplikuje ani § 330 odst. 1 stavebního zákona. Soudní řízení totiž není pouze další fází řízení správního, resp. není pokračováním řízení správního, a tedy nemůže být vnímáno jako další úkon ve správním řízení.

[13] V uvedeném postupu přitom nelze spatřovat porušení zásady právní jistoty, resp. narušení legitimního očekávání účastníků řízení či porušení závěrů vyplývajících z judikatury Ústavního soudu (nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2023, sp. zn. IV. ÚS 525/02, a ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 14/07). Ostatně sám Ústavní soud

v recentním nálezu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. II. ÚS 901/25, konstatoval, že za situace, kdy bylo stěžovateli rozhodnutí žalovaného oznámeno až po nabytí účinnosti § 306 nového stavebního zákona, započala plynout po účinnosti nové právní úpravy i lhůta k podání žaloby. V takovém případě dle Ústavního soudu platí, že „zde tedy zákon do již běžící lhůty nezasahuje, a nebyly tak žádné pochybnosti, zda se zde již uplatní nová právní úprava, respektive jaké se má uplatnit intertemporální řešení.“

[14] Nejvyšší správní soud závěrem připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Účinnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Stěžovatelka měla dostatek času seznámit se s obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a s jejím datem účinnosti. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024-21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024-26).

[15] Z odůvodnění městského soudu pak zjevně vyplývá, že vycházel z § 334a nového stavebního zákona, nikoliv z neexistujícího § 314a téhož zákona. Naopak jedním z přechodných ustanovení je zjevně § 334a, který pojednává o právní otázce rozhodné pro meritum věci. Závěr soudu o odmítnutí žaloby pro její opožděnost by nadto obstál i bez odkazu na konkrétní ustanovení zákona.

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že se v případě napadení usnesení o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. může zabývat pouze tím, zda je takové usnesení zákonné či nikoli. Jinými slovy, jestliže krajský (městský) soud žalobu odmítl, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby. Nemůže se tedy zabývat námitkami týkajícími se merita původní věci vedené ve správním řízení, tedy tím, zda správní rozhodnutí je zákonné, či nikoli (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65, a ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 As 33/2004-98).

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 28. srpna 2025

Mgr. Lenka Krupičková
předsedkyně senátu